WIKIPEDIA

Seeus

in Wikipedia, die vrye ensiklopedie

Seeus of **Zeeus** (*Zeêuws* in Seeus, *Zeeuws* in Nederlands) is ’n streekstaal wat aan die Nederlandse Zeeland-provinsie en op die Zuid-Hollandse eiland, Goeree-Overflakkee, gepraat word. Alhoewel die taal soms bloot as 'n Nederlandse dialek beskou word, verskil Seeus opmerklik ten opsigte van uitspraak, grammatika en woordeskat van Standaard-Nederlands, wat dit onder die deursnit Nederlandstaliges moeilik verstaanbaar maak. Seeus word deur sommige waarnemers as 'n deel van Wes-Vlaams gereken. [1]

Seeus **Zeêuws**	
Gepraat in:	Nederland
Gebied:	Zeeland
Totale sprekers:	220 000 (eerste taal)
Taalfamilie:	Indo-Europees Germaans Wes-Germaans Nederfrankies **Seeus**
Taalkodes	
ISO 639-1:	*geen*
ISO 639-2:	
ISO 639-3:	zea (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=zea)

Inhoud

Oorsprong

Seeus is ’n oorgangstaal tussen Hollands en Wes-Vlaams. Gedurende die Middeleeue en die vroeë moderne era is Zeeland deur die Graaf van Holland sowel as die Graaf van Vlaandere beset. Gevolglik is die gebied vanuit beide grondgebiede beïnvloed. Die streekstaal toon duidelik ’n geleidelike toename van Hollandse elemente soos daar na die noordelike rigting beweeg word. Tog bly Seeus geredelik samehangend met die grense, wat maklik vasgestel kan word, omrede die breë omarmende see sterk isoglosse vorm.

Kenmerke

Die vernaamste taalverskille tussen Seeus en standaard-Nederlands is soos volg:

- Seeus het drie, eerder as twee, grammatiese woordgeslagte (genusse), omrede die sjwas waarmee vroulike naamwoorde eindig, behou word;
- Seeus gebruik steeds die monoftonge [i] en [y] vir *ij* en *ui*, eerder as om dit na [ɛi] en [œy] (as diftonge) om te skakel;
- Die meeste [aː]'s is na umlaut-[ɛː]'s verander;
- Seeus gee die Oudgermaanse [ai] en [au] as vallende diftonge ([eə] en [ɔə]) weer, terwyl Nederlands dit met die etimologiese e's en o's saamgesmelt het;
- Seeus laat ook die *h* weg.

Die onderstaande tabel illustreer bogenoemde verskille (let wel: die Nederlandse ortografie word gebruik):

Seeus	**Hollands**
d'n boer	de boer
de boerinn**e**	de boerin
uus	huis
k**ie**ke(n)	kijken
tweê	twee
oôd	hoofd

Dialekte

Die Zeelandprovinsie beslaan oor eilandjies wat tot in die 20ste eeu moeilik bereikbaar was. Gevolglik bestaan daar naastenby een dialek per eiland. Die onderskeie dialekte verskil duidelik maar tog ook gering van mekaar. Die Goerre-Overflakke-dialek, byvoorbeeld, sal nie die *h* weglaat nie, terwyl die Walcheren- en Zuid-Bevelanddialekte oor umlautwoorde beskik wat aan die noorde ontbreek (soos byvoorbeeld *beuter* [bøtər] teenoor *boter* [botər]). Selfs binne die eiland-dialekte bestaan daar ook streekstaalverskille: moedertaalsprekers kan dikwels aflei van watter dorp (altans op hul eie eiland) 'n persoon vandaan kom, deur op die spesifieke streekstaal wat hy of sy praat te let.

Die dialekte in die Zeeland-Vlaandere-gebied sal soms heeltemal buite die Seeuse taal val, maar as Wes-Vlaams en Oos-Vlaams geïdentifiseer moet word. Die Wes-Vlaamse dialekte in hierdie gebied word egter heel dikwels as *Seeus* geklassifiseer.

Streek waar Seeus gebesig word (kleur: *sanderig*) tussen die ander minderheidstale, streekstale en dialekte in die Benelux

Nota: Hierdie bladsy kan IFA fonetiese simbole in Unicode bevat.

Verspreiding en maatskaplike aspekte

Seeus

Seeus word stereotipies ten sterkste met landelike gebiede vereenselwig, omrede dit hoofsaaklik op die platteland gebesig word. Die dorpstale van Middelburg en Vlissingen stem baie meer met Hollands ooreen as die ander landelike variante, wat die dorpstale dus op die randjie van uitsterwing laat verkeer. Opnames gedurende die 1990's het getoon dat ten minste 60% van die Zeeland-bevolking nog Seeus as hul omgangstaal praat. Daar is na raming 250 000 mense wat dit as moedertaal praat (Wes-Zeeuse Vlaams is by hierdie opname ingesluit) en selfs al is daar 'n afname in gebruik, soos dit by enige ander streekstaal geld, loop dit nie die regstreekse gevaar om uit te sterf nie, omrede party dorpgemeenskappe baie afgesonderd leef en meer as 90% van die jongmense Seeus praat. Aan die anderkant is heelwat dorpies aan toenemende immigrasie onderhewig, slegs die ouer bevolking praat die plaaslike dialek, terwyl die kinders nie meer die taal geleer word nie. Sedert 2001 het drukgroepe hul tot die Europese Manifes gewend om Seeus as 'n minderheidstaal te erken. Tot dusver is hierdie status nie toegestaan nie.[2]

Invloed op Afrikaans

Alhoewel Afrikaans merendeels van Hollands afkomstig is, is dit ook deur Seeus beïnvloed. Dit kan onder andere gesien word in die gebruik van *ons* as subjeksvorm vir die eerste persoon meervoud, terwyl dit in Hollands *wij* is (*Ons gaen murge nae Goes - Ons gaan môre na Goes*).

Verwysings

1. Marco Evenhuis. "Zeelandic" (http://taal.phileon.nl/eng/zeelandic.php). *Language in the Netherlands*. Streektaal.net. Besoek op 2007-06-03. "Together with West-Flemish and the Flemish spoken in northern France, Zeeuws is part of a cluster of remarkably homogenic dialects." Nederlandse weergawes: Zeeuws (http://taal.phileon.nl/zeeuws.php) of as 'n pdf (http://taal.phileon.nl/pdf/zeeuws.pdf)
2. http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=zea

Eksterne skakels

- (en) Volkekundige verslag oor Seeus (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=zea)

Hierdie artikel is in sy geheel of gedeeltelik vanuit die Engelse Wikipedia vertaal.

Ontsluit van "https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Seeus&oldid=1887422"

Die bladsy is laas op 16 Januarie 2019 om 11:56 bygewerk.

Die teks is beskikbaar onder die lisensie Creative Commons Erkenning-Insgelyks Deel. Aanvullende voorwaardes kan moontlik ook van toepassing wees. Sien die Algemene Voorwaardes vir meer inligting.